

1. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року. [Електронний ресурс]. Режим доступу <http://www.zakon.rada.gov.ua>

2. Войтенко І.С. Сутність та зміст адміністративно-деліктного провадження, що здійснюється фіскальними органами / Юридичний науковий електронний журнал, 2015, с.111-114

Голяш І.Д.

кандидат економічних наук, доцент

Прийдун В.М.

здобувач другого (магістерського) рівня

Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОГО АУДИТУ

Організація - це сукупність процесів або дій, які спрямовані на об'єднання елементів або частин у цілу життєздатну стійку систему.

В сучасному економічному словнику визначено, що термін «організація» перекладається з французької як «надаю гармонічного вигляду». Під організацією розуміють:

- 1) будову, структуру системи;
- 2) складову процесу управління, сутність якого – це координація дій окремих елементів системи, набуття відповідності функціонування її частин.

На думку М.Т. Білухи «організація, як смислове визначення, передбачає впорядкованість, взаємодію окремих елементів, що знаходяться у функціональній залежності» [1, с. 163].

Отже, ключовими словами поняття «організація» є: система, будова системи, структура системи, елементи системи. Вважаємо, що організацією податкового контролю є система (комплекс) заходів, які спрямовані на функціонування та координацію дій взаємопов'язаних та взаємозалежних окремих частин (елементів) системи з метою оцінювання дотримання законодавства щодо розрахунків за податками.

До частин (елементів) системи організації податкового аудиту слід віднести:

- суб'єкти податкового аудиту – органи фіскального контролю, які мають певні повноваження на здійснення податкових перевірок і відповідають певним вимогам;
- учасники податкового аудиту - окремі особи або їх групи, які в тій чи іншій мірі беруть участь у здійсненні податкового контролю (наприклад, податкові інспектори);
- контрольні дії - будь-які дії суб'єкта податкового аудиту, спрямовані на виконання програми податкової перевірки;
- контрольні операції - сукупність взаємозв'язаних контрольних дій, спрямованих на досягнення мети податкового аудиту;
- засоби податкового аудиту - інформаційно-законодавча база, яка забезпечує досягнення необхідного результату при проведенні податкового аудиту;
- способи податкового аудиту - це конкретні шляхи досягнення наміченого результату за допомогою наявних засобів, зумовлених завданнями контролю. Вони можуть бути гласні і негласні, базуватися на наукових, професійних знаннях;
- результат податкового аудиту – акт податкової перевірки, складений в результаті застосування суб'єктами податкового контролю комплексу способів і засобів [2, с. 69].

Таким чином, наявність усіх перерахованих елементів і їх раціональна організація сприятиме успішному досягненню результатів податкового аудиту.

Проведення аудиту й формування висновків за його результатами є найбільш складним і конфліктним моментом взаємин між платником податків та контролюючим органом. Разом з тим, проведення контролю є досить вартісною процедурою і вимагає залучення найбільш кваліфікованих працівників контролюючих органів, значного часу та відволікає тією чи іншою мірою платника податків від основної діяльності. Усе це потребує зваженого підходу контролюючих органів при плануванні, підготовці та проведенні такого податкового аудиту.

У Податковому кодексі чітко визначені шляхи проведення податкового контролю, а саме:

- ведення обліку платників податків;
- інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів державної податкової служби;
- перевірки та звірки відповідно з вимогами ПКУ, а також перевірки щодо дотримання законодавства, контроль за яким покладено на контролюючі органи, у порядку, який встановлений законами України, що регулюють сферу податкових правовідносин[3].

Податковий аудит здійснюють органи податкової служби у формі камеральної, документальної та фактичної перевірок. Кожна з цих форм має свої специфічні риси. Порівняльна характеристика податкових перевірок проведена в таблиці 1.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика податкових перевірок

Елемент	Камеральна перевірка	Документальна перевірка	Фактична перевірка
Суб'єкт	Територіальні податкові органи	Податкові органи всіх рівнів	Територіальні податкові органи
Об'єкт	Сукупність фінансово-господарських операцій тільки за звітний період	Сукупність фінансово-господарських операцій за весь період, що перевіряється, але не більше ніж за три роки	Дотримання порядку здійснення розрахункових операцій, ведення касових операцій, наявності ліцензій, патентів, свідоцтв, виробництва та обігу підакцизних товарів, до тримання порядку оформлення трудових відносин з працівниками (найманими особами)
Підстава для проведен-ня	Спеціального рішення не потребує	Рішення керівника податкового органу	Рішення керівника податкового органу
Періодич-ність	Регулярно з періодичніс-тю представлен-ня звітності	Вибірково по мірі необхідності	Вибірково по мірі необхідності
Місце проведен-ня	Місцезнаходження податкового органу	Місцезнаходжен-ня платника податків, місце знаходження податкового органу	За місцем фактичного провадження платником податків діяльності, розташування господарських або інших об'єктів права власності такого платника
Категорії платників	Всі платники податків	Юридичні особи та приватні підприємці	Юридичні особи та приватні підприємці

податків, що перевіряються			
----------------------------	--	--	--

Завершальним етапом будь-якого контрольно-ревізійного процесу є узагальнення та реалізація його результатів. Цей етап включає комплекс методичних прийомів групування і систематизації результатів контролю, необхідних для виявлення порушень чинного законодавства та усунення виявлених недоліків [4, с. 39].

Узагальнення результатів податкового аудиту включає такі прийоми, як групування виявлених недоліків, документування результатів проміжного контролю і систематизований виклад недоліків у висновку.

Список використаних джерел:

1. Білуха М. Т. Фінансовий контроль: теорія, ревізія, аудит: [підручник] / М. Т. Білуха, Т. В. Микитенко. – К. : УАОІ, 2006. – 888с.
2. Гусак Н.Б. Контроль податкових органів за діяльністю підприємств. Навчальний посібник./ Н.Б.Гусак, Ю.Д.Гусак. - К.: Центр учбової літератури, 2007. – 320с.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://uazakon.com/documents/date_a1/pg_ivwdsq.htm
4. Будник Л.А. Аудиторські послуги з оптимізації оподаткування / Будник Л. А., Мойш-Шіман Р.В.// Методологічні проблеми та шляхи вдосконалення систем обліку, аналізу, ревізії та аудиту в Україні: Тези доповідей наукової конференції професорсько – викладацького складу «Економічні, правові, інформаційні та гуманітарні проблеми розвитку України в умовах проведення системних реформ», 11 квітня 2012. – Тернопіль, 2012. – С.34-39.

Саченко С.І.

кандидат економічних наук, доцент

Хома Ю.

здобувач другого (магістерського) рівня

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

ОСОБЛИВОСТІ АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА В РИНКОВИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Починаючи з 1997 року, амортизаційна політика держави та підприємств перебуває в центрі посиленої уваги багатьох вітчизняних науковців і практиків. Амортизаційні реформи 1997, 2000 та 2002 рр. дали змогу наблизити вітчизняну амортизаційну політику до практики країн з ринковою економікою, зумовили виникнення на підприємствах нових, невластивих до цього часу проблем, зокрема існування різного порядку обчислення амортизаційних відрахувань для визначення оподатковуваного прибутку та витрат операційної діяльності.

Амортизаційна політика є важливою складовою облікової політики і взагалі господарсько-фінансово діяльності підприємства. Вона дає змогу альтернативно підійти до визначення розмірів амортизаційних відрахувань, здійснювати управління витратами і фінансовими результатами, накопичити потрібні фінансові ресурси і раціонально використовувати їх на потреби відтворення необоротних активів тощо.

За допомогою амортизації регулюється швидкість обороту основних засобів, інтенсифікується процес їх відтворення, реалізується технічна і виробнича політика на підприємстві.